

پیک

مام

پیوست شماره‌ی پیست و سه
خرداد ۱۳۹۴

موسسه مادران امروز(مام)

تهران - ۱۵۱۱۷۳۷۶۳ - خ ولی‌عصر - بالاتر از خ شهید بهشتی -
کوچه‌ی کوزه‌گر - شماره‌ی ۳ - طبقه‌ی ۲
تلفن و دورنگار : ۸۸۷۲۸۳۱۷ و ۸۸۷۲۷۷۸۰ و ۸۸۷۲۷۷۸۰ و ۸۸۷۱۵۶۵۱
نشانی الکترونیکی
info@madaraneemrooz.com
نشانی سایت :
www.madaraneemrooz.com

پیوست پیک مام به مناسبت روز جهانی خانواده (۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۴ - ۱۵ می ۲۰۱۵)

همان‌طور که می‌دانید روز ۲۵ اردیبهشت (۱۵ ماه می) مصادف با روز جهانی خانواده است.

موسسه مادران امروز به بهانه‌ی این روز و برای جلب توجه همگان به اهمیت خانواده، نقش و جایگاه آن و حفظ و تحکیم نهاد خانواده، برنامه‌های زیر را برگزار کرد:

- درک مفهوم گفت‌و‌گو و تفاوت آن با القای اندیشه (بالاتر ندیدن جایگاه خود و از موضع بالا نگاه نکردن به گفت‌و‌گو)
- اهمیت روشن بودن واژه‌ها و مفاهیم در گفت‌و‌گو
- اهمیت شنوندگی فعال و تقویت فرهنگ شنیدن
- رعایت صبر و حوصله
- همدلی
- توجه به هدف از گفت‌و‌گو (درک و نزدیک شدن به یکدیگر)
- شناخت موانع ارتباطی (ارتباط کلامی)
- ۲- ضرورت مهارت‌های حل مسئله و حل تعارض
- دو ۳- توجه به صداقت، رازداری و اعتماد در روابط داشتن حق انتخاب
- ۴- اهمیت مهارت تصمیم‌گیری و انتخاب
- اجازه‌ی انتخاب
- توجه به تفاوت « رهاکردن جوان به حال خود » و « دادن حق انتخاب »
- توجه به تفاوت « القای نظر و عقیده‌ی خود » و « هدایت و راهنمایی »
- درک مفهوم مشورت
- نیاز به پشتیبانی و حمایت
- ۵- تفریح و فعالیت‌های مشترک
- درک مفهوم و ضرورت تفریح
- توجه به شرایط تفریح و اوقات فراغت مشترک
- توجه به اهمیت لذت‌بردن از فرصت‌های با هم بودن
- ۶- کنار گذاشتن کلیشه‌ی فرزند موفق
- ۷- کنار گذاشتن پیش‌داروی
- ۸- نرسیدن از چالش‌ها
- ۹- درک و پذیرش تفاوت‌ها، درک شرایط جوانان
- ۱۰- ضرورت یادگیری تکنیک‌های ارتباط با نسل جوان
- ۱۱- ملاک و معیارهای دوستی بین دو نسل

گزارش نشست والدین و جوانان به مناسبت روز جهانی خانواده

چکیده‌ی گفته‌های جوانان :

۱- گفت‌و‌گوی سالم بین دو نسل

موضوع‌هایی برای تفکر :

- چرا باید دو نسل به هم نزدیک شوند؟
- چه عواملی در شکل‌گیری شخصیت و رفتار جوانان موثر است؟
- آیا دو دنیای متفاوت نشانه‌ی برتری یکی بر دیگری است؟
- آیا برگشتند والدین به زمان جوانی، راهکار عملی و موثری است؟
- والدین با شرکت در چه دوره‌ها و کارگاه‌هایی می‌توانند نیازهای نسل جوان را بهتر بشناسند؟
- آیا اصولاً جوانان هم باید ویژگی‌های دنیای میانسالی را بشناسند؟
- جوانان برای ارتباط بهتر با والدین آیا نیاز به آموزش دارند؟

گزارش میزگرد تخصصی با موضوع "ニازهای خانواده در ابعاد گوناگون" سه‌شنبه ۹۴/۲/۲۹

این نشست ویژه‌ی مسئلان، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی، مدرسه‌ها و مهدهای کودک و ... بود که در سال گذشته با موسسه مادران امروز برای یاری به خانواده‌ها همکاری و ارتباط داشته‌اند.

در این برنامه گزارش موسسه مادران امروز به مناسبت روز جهانی خانواده و همچنین پیام دبیرکل سازمان ملل متحد به مناسبت این روز قرائت شد. مسئلان یا نمایندگان سازمان‌های مرتبط با خانواده، گزارش فعالیت‌های یک ساله‌ی خود را برای خانواده‌ها ارایه دادند. همچنین گروهی از کارشناسان حوزه‌های کودک و خانواده، به بیان مطالبی در این زمینه پرداختند.

گزارش موسسه مادران امروز به مناسبت روز جهانی خانواده ۱۳۹۴

یک سال دیگر گذشت و امروز بهانه‌ای و فرصتی دست داد برای بازبینی آن‌چه در سال گذشته برای خانواده‌ها انجام دادیم. موسسه مادران امروز مفتخر است که توانسته در سال گذشته قدمی در جهت هدف‌های اصلی خود که همان یاری به خانواده‌ها در زمینه‌های فرهنگی و تربیتی است، بردارد. می‌دانید که فعالیت‌های موسسه مادران امروز حول محورهای زیر و به شکل‌های گوناگون، به خانواده‌ها در سراسر ایران ارایه می‌شود:

- خانواده و ترویج صلح و مدارا
- خانواده و ترویج سرگرمی‌ها و بازی‌های مناسب
- خانواده و ترویج کتاب و کتابخوانی
- خانواده و ترویج توجه به محیط زیست
- خانواده و سلامت جسم و جان

محور اول که تلاش برای تقویت فرهنگ صلح و مدارا در بین اعضای خانواده است، به عنوان زمینه و بستر سایر فعالیت‌ها، همواره مورد توجه موسسه بوده است. کارشناسان

موسسه کوشیده‌اند با طراحی و آموزش درس‌های مناسب برای آشنایی و شناخت اعضای خانواده از خود و یکدیگر قدمهایی بردارند و به نتایج مطلوبی نیز رسیده‌اند. در سال گذشته (آذرماه ۹۲ تا آذرماه ۹۳) ۳۴ گام و ۵۳ کارگاه به این منظور در موسسه برگزار شد.

فعالیت‌های موسسه در این مورد تنها به داخل موسسه محدود نمی‌شود. در سال گذشته در استان‌های فارس، مازندران، کرمان و ... برنامه‌هایی برای والدین و مریبان اجرا کردیم. در مدرسه‌ها، مراکز آموزشی و فرهنگی، اداره‌ها و سازمان‌های مختلف حدود ۲۳ گام و ۱۱۰ کارگاه و برنامه‌هایی یک تا دو جلسه‌ای و ده‌ها نمایشگاه کتاب برگزار کردہ‌ایم.

در سال گذشته محور ترویج فرهنگ مطالعه در دو حرکت قدیمی موسسه، یکی برنامه‌ی راه دور و دیگری کتابخانه‌ی امانی، مورد بازبینی و تجدید قرار گرفت و در این بازبینی، ابعاد گسترده‌تر و تازه‌تری یافت. هم‌اکنون کتابخانه‌ی امانی با ۱۴۰۰ عنوان کتاب، آماده‌ی بازگشایی است.

همچنین ده‌ها گروه رسمی و غیر رسمی در سراسر ایران در حال مطالعه‌ی کتاب‌های موسسه به روش راه دور است. گفتنی است که روش راه دور موسسه برای آموزش خانواده‌ها، برای اولین بار و به ابتکار موسسه انجام شده و هم‌اکنون حدود ۱۶ سال تجربه را پشت سر گذاشته است. گزارش جامع برنامه‌ی راه دور موسسه را در ویژه‌نامه‌ای به اطلاع عموم خواهیم رساند.

همچنین ۸ عنوان از کتاب‌های نشر مادران امروز به چاپ دوم تا چهارم رسید و ۳ عنوان کتاب تازه نیز منتشر کردیم.

فعالیت دیگری که در سال گذشته، دست‌آوردهای چشمگیری داشت، برنامه‌های ویژه برای پیگیری و تمرین مطالبی بود که در گام‌ها و کارگاه‌های موسسه آموخته می‌شود. این حرکت چنان مورد استقبال قرار گرفت که بخشی از برنامه‌ریزی‌های موسسه را در سال گذشته به خود اختصاص داد. نکته‌ی جالب این که این برنامه‌ریزی‌ها با مشارکت خود مخاطبان انجام می‌شود تا جای خالی کار عملی برای کسب مهارت‌های زندگی خانوادگی و اجتماعی را به گونه‌ای پر کند. در سال گذشته، دو میان سال از پیگیری مدیریت برخود و گام‌ها و کارگاه‌های مرتبط با آن و اولین سال پیگیری رفتار با کودک و آموزش‌های مرتبط با آن را طی کردیم.

به منظور تکمیل و تداوم فعالیت‌های موسسه، تازگی و تطبیق بیشتر آن‌ها با نسل جوان خانواده‌ها، همچنین تقویت بنیه‌ی علمی موسسه، یک گروه علمی در موسسه شکل گرفت. سایر هدف‌های این گروه چنین است: ۰ افزودن بر کیفیت کارهای آموزشی موسسه

در عین حال در بسیاری از کشورها تبعیض علیه زنان و بی‌اعتنایی به حقوق کودکان در بطن قوانین خانواده و سیاست‌های دولتی باقی مانده و معیارهای اجتماعی حاکم همواره از سیاست‌های تبعیض‌آمیز چشم‌پوشی کرده یا آن‌ها را توجیه می‌نمایند.

همه‌ی مردم هزینه‌ی اقتصادی و اجتماعی را احساس می‌کنند. تبعیض و اهمال غالباً به خشونت ختم می‌شود که تهدیدی علیه سلامت زنان و کودکان است، همچنین شناس آنان برای تکمیل آموزش و به ثمر رساندن توان بالقوه زنان و کودکان را محدود می‌نماید. همان‌گونه که کودکان خشونت را تجربه می‌کنند و به احتمال زیاد در زمان بزرگسالی به خشونت روی خواهند آورد، این چرخه برای نسل‌های آینده تمایل به ادامه دارد.

توسعه‌ی اجتماعی و اقتصادی متوازن بستگی به چارچوب‌های حقوقی منصفانه و معیارهای اجتماعی دارد که از حقوق زنان و کودکان حمایت می‌کند. قوانین و عملکردهای تبعیض‌آمیز که حقوق برابر همه را نادیده می‌گیرد و حقوق زنان و کودکان را پایمال می‌کند، هیچ جایی در خانواده‌ها، جوامع، اجتماع‌ها و ملت‌های معاصر ندارد.

در این روز بین‌المللی، اجازه دهید معیارهای حقوقی و اجتماعی را دگرگون کنیم که از کنترل مردان بر زنان حمایت و تبعیض را تقویت می‌کند. همچنین از خشونت علیه افراد آسیب‌پذیر خانواده جلوگیری کنیم. همان‌گونه که دستور کار توسعه‌ی پایدار نوینی را تدوین و جهت هویت جهانی برای همه تلاش می‌کنیم، اجازه دهید برای حقوق زنان و کودکان در خانواده و جوامع بزرگ‌تر متحده باشیم.

خلاصه‌ای از سخنان کارشناسان حاضر در میزگرد روز جهانی خانواده:

خانم دکتر نوش آفرین انصاری – استاد کتابداری و ادبیات کودک

ایشان با معرفی کتاب "بزرگ‌ترها اجازه دهید" نوشتۀی خانم فرشته قبادی و خواندن گروهی این کتاب در جمع، فرمودند: من خیلی فکر کردم که امروز چه بحثی داشته باشیم. دیدم گفتار در زندگی خانواده و اساساً چگونه سخن‌گفتن بحث جالبی است. در خانواده ارتباط کلامی چه شکلی دارد؟ گفتار روایت‌گونه را در خانه تجربه کنیم.

بینیم ارتباط چقدر با اخلاق مرتبط است؟ ارتباط بین اخلاق و عشق، اخلاق و رابطه‌ی صمیمی و ... هر وقت اخلاق به شکل‌های مختلف زیر پا گذاشته می‌شود، فاصله‌ها زیاد می‌شود. رابطه‌هایی برای ما از گذشته شفاف است که کمتر خلاف یا بی‌اخلاقی از آن‌ها دیده‌ایم. حالا با این کتاب و قدرت ادبیات، می‌توانید خودتان حس کنید که چقدر اخلاق در ارتباط اهمیت دارد.

- افزایش گام‌ها و کارگاه‌های جدید
- افزایش تعداد کارشناسان در حوزه‌های مورد نیاز موسسه
- سپردن بعضی گام‌ها و کارگاه‌های موجود به کارشناسان جوان تر

گروه محیط زیست موسسه پس از ۱۴ سال کار عملی و تجربی بی‌وقفه و دستیابی به یک الگوی آموزشی نوین به نام "اکوتیم خانوادگی"، در سال گذشته سعی کرد این طرح را که می‌کوشد تا اعضای خانواده به اثر عمیق فعالیتها و عملکردهای خود بر حفظ یا تخریب محیط زیست پی ببرند، در معرض تجربه‌ی بیشتر قرار دهد.

گفتنی است که اکوتیم خانوادگی برای اولین بار در ایران اجرا می‌شود و تاکنون مفتخر به دریافت جوایزی نیز شده است.

در سال گذشته برنامه‌ی مهارت‌های زندگی را برای گروه‌های مختلف نوجوانان از ۱۰ تا ۱۷ ساله به تفکیک گروه‌های سنی، گسترش دادیم.

با همفکری بخش جوانان موسسه، یکی از برنامه‌های روز جهانی خانواده در موسسه به گفت‌وگوی جوانان و والدین اختصاص یافت.

به جز مشارکت‌دادن پدران در برنامه‌های همیشگی موسسه، در سال گذشته تلاش‌هایی برای تشکیل گروه‌های پدران و طراحی و تطبیق برنامه‌های موسسه با نیازهای خاص این گروه از مخاطبان آغاز شده است که قرار است در سال آینده با همکاری خود ایشان ادامه یابد. هم‌اکنون چند گروه پدران نیز در استان مازندران درحال مطالعه گروهی کتاب‌های نشر مادران امروز به روش راه دور هستند.

متن کامل پیام بان کی مون – دبیر کل سازمان ملل متحد

تهران ۲۳ اردیبهشت ۱۳۹۴ (مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد) – دبیر کل سازمان ملل متحد در پیامی به مناسب روز جهانی خانواده ۱۵ می ۲۰۱۵ با ۲۵ اردیبهشت ماه جاری گفت قوانین و عملکردهای تبعیض‌آمیز هیچ جایی در خانواده‌های معاصر ندارد.

متن کامل پیام بان کی مون به شرح زیر است:

"مسئولیت مردان" به عنوان موضوع امسال روز جهانی خانواده، بر اهمیت برابری جنسیتی و حقوق کودکان در خانواده‌های معاصر تأکید دارد.

در سراسر جهان زنان بیشتری به عنوان شرکای برابر و تصمیم‌سازها در خانواده‌ها به رسمیت شناخته شده‌اند – که باید هم این‌گونه باشد – تا بتوانند در تضمین ایجاد محیطی مولد برای توسعه‌ی همه‌جانبه و متوازن کودکان کمک نمایند.

خانم دکتر لیلا بهنام - روانشناس

از این که یک پژشک کودکان در جمع ما به این خوبی روانشناسی کودک را می‌شناسد، بسیار هیجان‌زده شده‌اند. واقعیت این است خواسته یا ناخواسته بعضی وقت‌ها پدر و مادرها نیازهای خودشان را که پاسخ داده نشده با نیازهای کودک یکی می‌دانند و بچه‌ها ناکامی‌های ما را یدک می‌کشند. خیلی وقت‌ها ما جای بچه‌ها احساس نیاز می‌کنیم. اصرار داریم به نیازهای ما پاسخ بدهنده نیازهای خودشان.

خانواده در پیدایش آسیب‌های اجتماعی حرف اول را می‌زنند. هرچند رویکرد علوم انسانی، دیدن مجموعه‌ی علته‌است و مسایل را حلقوی می‌بینند نه خطی. اما در پیدایش کدام آسیب، خانواده نقش ندارد؟ طلاق، اعتیاد، خشونت؟ خانواده بیشترین و اصلی‌ترین و متسافنه غیرقابل جبران‌ترین نقش را بازی می‌کند.

اولین صحنه‌های مهم زندگی صلح‌آمیز است یا جنگ‌آمیز. ارتباطات و دادوستدها چگونه است؟ حل مسئله چگونه اتفاق می‌افتد؟ پدر و مادر وقتی حالشان بد است، چه می‌کنند؟ چی در ذهن ما رد و بدل می‌شود؟ اما خواسته یا ناخواسته سال‌های آغازین رشد، داده‌های محیط را درونی می‌کنیم و در ناخودآگاه خود ثبت می‌کند و سریه‌زنگاه در تصمیم‌های مهم، داده‌ها رو می‌آیند. مادری که نتوانسته نیازهای من را پاسخ بدهد، من کمبود را سر شوهرم خالی می‌کنم.

خوب از طرف دیگر بچه‌های من اولین تصویر را از من و پدر گرفته‌اند. چه فضایی دیده‌اند؟

باور کنید بچه‌ها به پدر و مادر سالم، خوشحال، شاد و امن احتیاج دارند نه به کتاب. پدر و مادرهایی که کتاب زیاد خوانده، کارگاه زیاد رفته‌اند اما خودشان گلوله‌ی اضطراب هستند، طبیعی است که ارتباط خوبی با بچه نمی‌گیرند. بچه‌ها از بدو تولد، توان خواندن ممیک صورت دارند و وقتی صورت نگران، عصبانی و ... ما را می‌بینند، فکر می‌کنند لابد من بد هستم، من دوست‌داشتنی نیستم. پس احساس نامنی اصلی‌ترین عامل در آسیب‌های است. اگر می‌خواهید که از آسیب‌ها پیشگیری کنید، محیط امن و شاد بوجود آورید. مادری که باید همه‌ی نیازهای ما را پاسخ بده و نداده، به دلیل داشت از رابطه بازمانده‌اند. مادر پراسترس، استرس را به فرزند منتقل می‌کند. حتی اگر نخواهد. اگر ما خوب باشیم، حالمان خوش باشد، فشارهای روانی را دور بریزیم (اما نه سر بچه‌ها) و فکری برای خود کنیم، حال خوب تاثیر زیادی در پیشگیری آسیب‌های اجتماعی دارد.

خانم دکتر فاطمه قاسم‌زاده - مشاور و روانشناس

کودک

با توجه به کمی وقت، به چالش‌هایی که بین خانواده و جوانان وجود دارد، پردازیم و بینیم چه کار کنیم که کمتر گرفتارش شویم. من سعی می‌کنم چند چالش را با وقت کم باز کنم. هر دوره از سن یک نیازهایی دارد. اگر به نیازهای طبیعی جوانان توجه نشود، به دلایل مختلف مشکل پیش می‌آید. سن

خانم دکتر هما بهمنیان - متخصص کودکان

من حدود ۳۴ سال است که با بچه‌ها تماس دارم و اگر دوباره هم به دنیا بیایم، دوباره اطفال می‌خوانم چون این قدر بچه‌ها معصوم، فهمیده، دوست‌داشتنی و خوب هستند واقعیت این است که بزرگ کردن بچه‌ها در این دوران خیلی سخت است

چون:

بسیار باهوش‌اند.

بسیار خوب می‌فهمند.

بسیار با احساس هستند.

کارشناسان معتقد هستند که ۵ سال اول زندگی خیلی مهم است و بیشتر یادگیری در این سن اتفاق می‌افتد. خواندن برای نوزاد تاثیر آن در بزرگسالی خیلی مهم است.

نوزاد ۱۰ روزه با صدای مادر ارتباط برقرار می‌کند. این پدر و مادر است که باید این ارتباط را تا سن جوانی ادامه بدهد. این مهم است.

اگر روزانه برای کودکان حتی یک کتاب را بخوانیم، باتوجه به آشنایی با صدای مادر ارتباط برقرار می‌کند. اما متسافنه این ارتباط پله‌پله و آرام‌آرام و تا سن جوانی بسیار کم می‌شود.

ما کمتر شنونده‌ی صحبت‌های بچه‌ها می‌شویم. ما باید وقت بگذاریم برای بچه‌ها و نگذاشتن وقت مفید برای کودکان بزرگ‌ترین آسیبی است که به بچه‌ها می‌زنیم.

پدر و مادرها همه کار می‌کنند، همه چیز می‌خرند ولی کمتر عشق می‌دهند و کمتر می‌گویند دوست دارم.

از آن‌ها همه چیز می‌پرسیم، بخصوص آن‌چه به جسم و به مدرسه بر می‌گردد اما از خود او وجود او نمی‌پرسیم و ارتباط کم کم قطع می‌شود. ارتباط یک زمینه‌ی قبلی می‌خواهد. ما باید بدانیم بچه‌ها چه می‌خواهند. وقتی دلیستگی و عشق کم می‌شود، بچه‌ها آسیب می‌بینند. به بچه‌ها از بدو تولد باید استقلال داد. اگر او غذا نمی‌خواهد به او احترام بگذاریم و با زور به او غذا ندهیم. این یعنی استقلال. در مدرسه سایه‌وار دنبالش نباشیم. پس او چه موقع و کجا استقلال را کسب کند. حمایتها را کم کنیم و به آن‌ها فرصت دهیم خودشان کارهای مربوط به خود را انجام دهند.

خیلی باید مراقب باشیم زنگ‌خطرهای به صدا درآمده، اختلاف ما با بچه‌ها خیلی زیاد شده. وسائل الکترونیکی، موبایل، آی‌پد و ...، همه به جای خود اما ما کمبودهای خودمان را در بچه‌ها می‌بینیم، ما غفلت می‌کنیم. این نسل خیلی آسیب‌دیده‌اند. بچه‌ها چه مهارتی دارند؟ جوانان یاد نگرفته‌اند چگونه از عهده‌ی کارهای خود برپایند. خوب چه باید کرد؟

به نظر من راه درست (درمان) آگاه‌کردن پدر و مادرها است. بچه‌ها به پدر و مادری احتیاج دارند که مطالعه کنند، داشت ما برای این نسل کافی نیست. خوشبختانه کتاب‌های خوبی وجود دارد اما متسافنه والدین به تجربه‌ها بیشتر نمی‌پردازند. در عصر حاضر پدرها و مادرهایمان اگر ناآگاهانه به بزرگ کردن بچه‌ها پیردادزند، بچه‌ها را از دست می‌دهند.

باید پایه‌پایی بچه‌ها جلو برویم و بینیم این بچه‌ها چه می‌خواهند. پس برای خوب بزرگ کردن بچه‌ها باید مطالعه کرد و آموخت.

توافق درون خانوادگی یک جوری جوانان و خانواده‌ها را به هم نزدیک می‌کند تا آرام‌تر بتوانند ارزش‌ها را به آن‌ها انتقال دهنده و امیدوار باشیم که کنار توافق درون خانواده، توافق اجتماعی هم صورت بگیرد. شکاف طبقاتی کمتر شود تا بتوانیم نیازهای جوانان را بشناسیم و پاسخ‌گویی این نیازها باشیم و از چالش‌ها جلوگیری کنیم.

آقای دکتر یزدان منصوریان - کتابدار

خواندن در خانواده زمانی موفق است که مفرح و دسته‌جمعی باشد. درباره‌ی آن‌چه می‌خوانیم صحبت، پرسش، بحث و گفت‌و‌گو پیرامون نکته‌های جالب و حتی سوالات طنزآمیز داشته باشیم. قصه‌ها را بخوانیم و پیرامون آن با هم حرف بزنیم. نکته‌ی دیگر به نوع ارتباط دقت بیشتری بکنیم. مرز بین خود و دیگری که ما می‌کشیم، دایره‌ی ارتباط را تنگ و کوچک می‌کند. بیایید مرز را گسترده‌تر کنیم.
همه‌ی آدمهای شهر، کشور، موجودات زنده‌ی محیط زیست متعلق به یک مجموعه‌اند. پس نگاه کل نگر داشته باشیم. بحث‌های محیط‌زیستی که به تازگی خیلی ضرورت و فوریت دارد، اگر بتوانیم دغدغه‌های زیست‌محیطی از طریق کتاب و داستان در ذهن‌ها ایجاد کنیم. خواندن وقتی مولدتر است در ذهن که ملموس باشد و در زندگی اتفاق بیفتد. بودن پلنگ چرا مهم است؟ کتابی بخوانیم در مورد پلنگ‌ها و قصه‌های پیرامون آن‌ها و پیوند عاطفی با محیط‌زیست برقرار کنیم.
پس خواندن موفق موقعی خواندنی است که مفرح، منسجم، مستمر و لذت‌بخش باشد.
بهتر است خواندن در خانواده‌ها جدی‌تر دنبال شود.

در نشست روز جهانی خانواده به غیر از سخنرانان محترم، عده‌ای از نمایندگان نهادها و سازمان‌ها از فعالیت‌های انجام‌شده‌ی خود در سال گذشته گفت‌و‌گو کردند. از این عزیزان خواسته شد سخنان خود را به‌طور کامل تر برایمان بفرستند تا در این پیوست از آن استفاده شود.

تاکنون از طرف این سازمان‌ها مطالب زیر به دستمان رسیده است.

موسسه آوند - گهرناز پشوتنی

به یاری دوستدار کودک با سپاس و درود فراوان به شما یاران و همکاران عزیز که عشق را در موسسه مادران زندگی و پرورش می‌دهید.

خلاصه‌ی فعالیت‌هایی که در خصوص بالابردن سطح آگاهی خانواده‌ها و همراه‌کردن آن‌ها در فعالیت‌های اجتماعی و نیز قوی‌ترشدن استحکامشان در آوند انجام می‌گیرد، به شرح زیر می‌باشد و با این باور که کودکان هیچ مشکل و مسئله‌ای ندارند و تهها پدرو مادر هستند که باید تغییر کنند، در نتیجه آوند

۳۰ تا ۲۰ سالگی جوانی نامیده می‌شود و در مقطع آغازین ۲۵-۳۰ و در ادامه ۲۵ سال. مروری کوتاه به نیازهای جوانان می‌کنیم.

جوانان چه نیازهایی دارند؟

در سن نوجوانی و آغاز جوانی، بیشتر مشغول آموزش هستند اما وقتی به سن جوانی می‌رسند نیاز به استقلال دارند. پایه‌ی استقلال، استقلال مالی است. برای استقلال مالی باید کار و شغل باید تحصیلات داشت. کدامیک را در جامعه می‌توانیم برای جوانان به درستی آماده کنیم؟ استقلال مالی - استقلال مالی - کار - تحصیل؟

یا خانواده‌ها حمایت کامل می‌کنند و یا بخشی از نیازها را برآورده می‌کنند. جوانی که در سن ۲۸ سالگی هنوز دستش پیش والدین دراز است، در درونش چه اتفاقی می‌افتد؟ بی‌اعتمادی. احساس ارزش‌مندی در او کم می‌شود. اما بیشتر از خانواده، جامعه نقش دارد. به همین علت خیلی از کشورهای سرمایه‌داری به این نتیجه رسیده‌اند برای پایداری خود باید یک‌سری تغییرات و امکانات و راه را برای مردم داشته باشند. شاخص‌های رفاه تحصیل، کار، امنیت و ... است. این‌ها یک‌سری تغییرات برای پایداری و حفظ خود بدنه‌ند تا مردم با آرامش زندگی کنند.

چالش دیگر، چالش فرهنگی است.

تفاوت فرهنگی بین نسل‌ها، در بخشی از خانواده‌ها تبدیل به تضاد فرهنگی شده است. وقتی این تضادها به حدی می‌رسد که این دو نسل رو به روی هم قرار می‌گیرند و این همه تفاوت در ارزش‌ها مشکلاتی را ایجاد می‌کند و خانواده‌ها نگران رفتار جوانان هستند، البته تفاوت طبیعی است اما الان این اختلاف‌ها بیش از حد شده‌اند. خانواده‌هایی که با فرهنگ تر هستند، در ایجاد ارتباط موفق‌ترند. جوانان ما در عین حال که مدت زیادی با خانواده زندگی می‌کنند اما در ارتباط بسیار ضعیف هستند. زندگی بدون ارتباط مشکل ایجاد می‌کند. خانواده زیر یک سقف هستند اما ارتباط عاطفی ندارند. اگر ارتباطی نباشد، همین وضعیت پیش می‌آید و اگر ارتباطی باشد معمولاً تنشی‌زا می‌شود. البته در این موارد در خانواده‌ها تفاوت زیادی است. خوب چه باید کرد؟

من به ذهنم رسید خیلی از این مسائل اجتماعی هستند و جامعه باید زیرساخت‌ها را فراهم کند. ما هم مثل همه‌ی کشورها، اصل مشکلات اتمان اجتماعی است و به ساختار برمی‌گردد و با نصیحت چیزی درست نمی‌شود. پیشنهاد من این است:

یک توافق درون خانوادگی بین خانواده و جوانان ایجاد می‌شود که هم آگاهی جوانان بالا رود و همه‌ی مشکلات را از جانب خانواده نبینند و هم آگاهی والدین را بالا ببرند تا نیازهای جوانان را بهتر بشناسند تا بتوانند بخشی از نیازهای آن‌ها را برطرف کنند.

- ارتباط گروهی موثر خانواده‌ها
- نگاهی فراتر از کودک خود
- این تاکیدها کمک می‌کند تا ما و خانواده، کودک را برای دنیایی بهتر مهیا کنیم.

مشاوره‌های فردی، گروهی، دعوت از مدرسین، مطالعه‌ی گروهی، سفرهای جمعی، معرفی و تهیه‌ی کتاب‌ها و منابع مفید، مهمانی‌ها و ... از جمله فعالیت‌های رسیدن به اهداف ذکر شده است.

توجه به کودکان با نیازهای ویژه و امکان حضور این عزیزان در جمع کودکان، برای همه‌ی ما فرصتی ارزشمند بوده است. برگزاری کارگاه‌های مادر و کودک امکان آموزش خانواده را از اولین ماههای زندگی فراهم کرده است.

ارتباط خانواده‌ها با موسسات آموزشی و انجمن‌ها، کار داوطلب و توجه به کودکان محروم نگاه خانواده را گسترش‌تر کرده و مشکلات آن‌ها را کاهش داده است.

توجه به استفاده صحیح از تکنولوژی، بخصوص با کودک، تاکید مکرر مجموعه است.

همچنین توجه به مخاطرات آموزش زود هنگام، رقابت و نخبه‌پروری و ...

در مقابل تاکید بر حضور در طبیعت و ارتباط و حفظ آن در جهت ایجاد آرامش در خانواده راهکار مطلوبی بوده است. از این طریق نقش پدران نیز پر رنگ‌تر شده است.

توجه به خانواده‌ی بزرگ، ارتباط موثر و مدیریت بر حسن رابطه را از طریق‌های مختلف دامن می‌زنیم. همیشه فردی، خانوادگی قومی و ملی را در راه احترام به تفاوت‌ها مورد توجه قرار می‌دهیم. همه‌ی این‌ها را در ارتباط دائمی با خانواده پیش می‌بریم. با آرزوی دنیایی بهتر

موسسه‌ی پژوهشی کودکان دنیا - نسربین نافعی
یکی از گروه‌های کاری موسسه، گروه خانواده است. این موضوع بر همگان روشن شده که خانواده مهم‌ترین رکن و اساس پرورش کودک است و پس از آن جامعه و گروه هم‌سالان موسسه‌ی پژوهشی کودکان دنیا در سال‌های فعالیت خود در زمینه‌ی آموزش و ارتقاء دانش خانواده، گام‌های خلاقانه‌ی بسیاری انجام داده است. از جمله برای آموزش کودکان و یاری به خانواده‌ها در این زمینه، طرح مریبان سیار را در منطقه‌ی ۱۳ آبان (تهران، خیابان شهید رجایی) از سال ۱۳۸۰-۱۳۷۶ آغاز کرد و همزمان برای مادران آن منطقه، فضاهای کار، آموزش و تجربه را با موضوع‌های آرامش، مراحل رشد، رفتار با کودک، تغذیه و بهداشت روانی زناشویی را در جلسه‌ها و کلاس‌های متعدد به مدت دو سال به وجود آورد و با این برنامه‌ها تا امروز فعالیت‌ها ادامه دارد:

- ایجاد تعاونی آشپزخانه محلی برای یاری‌رساندن به اشتغال زنان منطقه،

به موازات کار با کودک، برای خانواده‌های آن‌ها نیز فعالیت‌های متنوع و خاص دارد.

۱- شرط حضور کودکان این است که پدر و مادر باید هفت‌ماهی دو ساعت وقت آموزشی بگذارند.

۲- جلسه‌های آموزشی برای پدریزرنگ‌ها و مادریزرنگ‌ها.

۳- حضور مادریزرنگ‌ها برای قصه‌گویی، قند شکاندن، بافتني کردن و .... تا کودکان با این فعالیت‌ها نیز آشنا شوند و ارتباط این دو نسل کامل برقرار گردد.

۴- والدین صبح به هنگام ورود فعالیتی را با کمک بچه‌ها انجام می‌دهند. از درست‌کردن یک کاردستی تا نوشتن جمله‌ای نیک تا یک بازی ساده و موقع بدن بچه‌ها، تشویق می‌شوند به نشستن، در خوارک خانه آوند و گپ و گفت‌وگو داشتن با فرزندانشان.

۵- هر فصل شب‌خوابی پدرها و شب‌خوابی مادرها به طور جداگانه برگزار می‌شود که خود پدرها و مادرها، برنامه‌ریزی این را انجام می‌دهند. از برنامه‌های تفریحی تا آموزشی. این پدر و مادرها در این پروسه حس عمیق و همگام‌تری با هم خواهند داشت.

۶- تورهای دسته‌جمعی خانوادگی با برنامه‌ریزی خانواده‌ها و مریبان.

۷- فرستادن پیام‌های آموزشی و تربیتی برای خانواده‌ها به صورت ایمیل و پیامک.

۸- تشویق پدرها برای تماس هفت‌های دو بار با فرزندانشان در آوند و گفت‌وگو و احوالپرسی از آن‌ها، (این تماس برای پدرانی که وقت ندارند! بسیار جالب و لذت‌بخش است، بخصوص برای فرزندانشان)

۹- تشکیل گروه خانواده‌های آوند در دنیای مجازی و آموزش‌های لازم از طریق این روند.

۱۰- پختن غذا یک روز در هفته به‌عهده‌ی سه خانواده است که آوندی‌ها مهمان آن سه خانواده هستند. پخت غذا و تدارکات باید توسط پدر، مادر و کودک صورت گیرد.

(همانگی و کار مشترک بین این سه عضو و سه خانواده‌ی دیگر)

۱۱- تشکیل گروه‌های مادران و پدران آوند برای حل مسائل داخلی.

۱۲- حضور مادر یا پدر طبق برنامه‌ریزی قبلی در فعالیت‌های کودکان برای دیدن نقطه‌ضعف و قوت‌های برنامه‌ی کودکان و دادن پیشنهادهای لازم برای قوی‌ترشدن برنامه‌ها.

بادبادک و خانواده - زهرا فرمانی
آموزش خانواده‌ی بادبادک تعامل سه جانبه‌ای است بین ما، کودک و خانواده

یاد می‌گیریم هر سه از هم بیاموزیم.
تاکید بر:

- مهارت‌ها و ارزش‌های زندگی و ارزش‌های بادبادک درجهت همسویی خانواده‌ی بزرگ بادبادک
- کودک خوب، خانواده‌ی خوب، جامعه‌ی خوب

انجمن افراد با نیاز ویژه، آهسته‌گامان ایرانیان، از بدو تاسیس در طول ۱۴ سال در ابعاد آموزشی- فرهنگی اجتماعی و توانبخشی و حقوقی افراد با نیاز ویژه از نوع نایینا، ناشنوایی کم‌توان ذهنی، جسمی و حرکتی و خانواده‌هایشان، تلاشی مستمر و همه‌جانبه‌ای را دنبال می‌کند.

انجمن ما بر این باور است که اولیای دارای فرزند با نیاز ویژه نیاز مبرم به آموزش خانواده دارند که این نیاز از نان شب هم واجب‌تر است. به همین منظور به محض تاسیس انجمن (۱۳۸۰ خورشیدی)، کمیته‌ی آموزش خانواده را پی‌نهادیم که با تلاشی خستگی‌ناپذیر توانسته است ابتدا در مدارس استثنایی شهر تهران (البته با دعوت قبلی از انجمن) کلاس‌های آموزشی خود را برگزار کند. این کلاس‌ها در زمینه‌ی شناخت‌درمانی، روحیه‌سازی و توان بخشی فکری و روحی والدین توسط استادان مدرس و با تجربه با زبانی علمی ولی ساده و کاربردی برگزار شده است. بعد از این مرحله، ما به تلاش‌های خود ادامه دادیم و توانستیم در طول سال‌ها کار و تحمل سختی‌ها، از بین خانواده‌های دارای فرزند با نیاز ویژه، مخاطبین خود را بیدا کنیم. بیشتر مخاطبین ما اولیای دارای فرزند کم‌توان ذهنی‌اند. امروزه کلاس‌های آموزشی و کارگاه‌های آموزشی خود را به جای مدارس استثنایی شهر تهران در فرهنگ‌سراه‌ای موجود در سطح شهر تهران برگزار می‌کنیم.

انجمن مردم‌نهاد آهسته‌گامان ایرانیان با کمک و همکاری استادان مدرس و کارآزموده در راستای آموزش نظری و عملی خانواده‌ها گام‌های موثری را برداشته است. ما پس از سال‌ها کار و تعامل با اقسام مختلف جامعه و شناخت نسبی مشکلات و محرومیت‌های اقتصادی و فرهنگی خانواده‌های دارای فرزند با نیاز ویژه، به این نتیجه رسیده‌ایم که آموزش به هنگام یک نیاز مهم معنوی- عاطفی برای دل و روح دردمند آن‌ها است. تداوم آموزش‌های درست و به‌هنگام، بی‌شک تحولی عمیق را در روحیات و خلق و خوی خانواده‌های شرکت‌کننده به وجود می‌آورد و زمینه را برای ایجاد خانواده‌ی متعادل و جامعه‌ی سالم را فراهم می‌سازد.

و اما به منظور آشنای با نوع کار انجمن آهسته‌گامان، بخشی از فعالیت‌های فرهنگی و آموزشی خود را که در سال ۱۳۹۳ در قالب کارگاه‌ها و کلاس‌های آموزشی برگزارشده است، به اختصار یادآور می‌شویم:

ما معمولاً قبل از برگزاری کارگاه‌ها و کلاس‌های آموزش خانواده، پرسشنامه‌های نیاز‌سنجی استانداردی را که توسط استادان روان‌شناس و متخصص در حوزه‌ی کودکان و نوجوانان استثنایی تهیه شده است بین گروه هدف (والدین دارای فرزند با نیاز ویژه) توزیع می‌کنیم و پس از مطالعه‌ی آن پرسشنامه‌ها، الوبت‌بندی موضوع‌ها را مشخص می‌سازیم. براساس اولویت‌بندی موضوع‌ها و علاقه‌ی گروه هدف، برنامه‌ی کلاس‌ها را تهیه و تدوین می‌کنیم. کلاس‌های

- ایجاد تعاونی دوخت کتاب‌های پارچه‌ای در منطقه جهت کمک به مادران،
- تاسیس خانه‌ی مراقبت از مادران باردار جهت توجه خانواده به اهمیت دوران بارداری و نیازهای این دوران،
- برگزاری کارگاه‌ها و کلاس‌های گوناگون برای بالابردن سطح دانش مادران درباره‌ی کودکان.

با وجود همه‌ی این اتفاق‌ها توانمندشدن زنان منطقه ۱۳ آبان سبب شد تا آن‌ها بتوانند جهت آگاه‌سازی گروهی دیگر از زنان در منطقه‌ی هرنندی (شوش) فعالانه تلاش کنند و سطح دانش آن‌ها را نیز بالا ببرند.

یکی از نتایج این تلاش‌ها رسیدن به اهمیت حضور مؤثر پدران در رشد و پرورش کودکان بود. به این جهت جلسه‌ها و کارگاه‌های گوناگونی حتی در روزهای جمعه برای پدران منطقه ۱۳ آبان برگزار می‌شد تا آنان به اهمیت جایگاه‌شان در خانواده آگاه شوند. پس از این روند گروه پدران تشکیل شد و گستره‌ی دامنه‌اش به شهرهای دیگر هم رسید که فعالانه در تلاش هستند.

سال‌هاست که در جامعه‌ی ما معنا و مفهوم خانواده دیگر شکل سنتی و تعریف شده خود را ندارد. زیرا کودکانی که صرف‌اً با پدربزرگ و مادربزرگ خود یا با مادر به تنها‌ی و یا با پدر به تنها‌ی زندگی می‌کنند، آیا جامعه این‌ها را نیز خانواده به شمار می‌آورد و به رسمیت می‌شناسد؟

به دنبال این چالش‌ها موسسه بر آن شد که در دی ماه ۱۳۹۳ با مشارکت گروه خانواده کارگاه بزرگی با عنوان آینده‌ی پژوهشی خانواده با دعوت از ۲۰۰ نفر از نوجوان تا سالمند و از موسسات گوناگون با تخصص‌های متفاوت برگزار کند. طی یک روز از ۹ صبح تا ۴ بعدازظهر در این کارگاه، گروه‌های گوناگون برای بررسی وضعیت گذشته، حال و آینده‌ی خانواده در ایران به بحث و تبادل نظر پرداختند.

به زودی جزوی این کارگاه در اختیار علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت.

انجمن آهسته‌گامان ایرانیان - دکتر طلعت کاویان پور
مدیر عامل ارجمند موسسه محترم مادران امروز : با بهترین درودها، از این که هر ساله روز جهانی خانواده را با حضور سازمان‌های فعال در امور فرهنگی- آموزشی و اجتماعی خانواده، با صمیمیتی انسان‌دوستانه برگزار می‌کنید، سپاسگزارم.

این حرکت نمادین شما، پیام‌آور دوستی‌ها و تعامل‌های فکری و فرهنگی بسیار زیبایی است که انجمن‌های مردم‌نهاد را با یکدیگر آشنا می‌سازد تا از تجارب یکدیگر در جهت پیشرفت و پیشبرد کارهای فرهنگی- آموزشی و بهبود کیفیت زندگی فرهنگی و اجتماعی خانواده‌ها در سطح جامعه نقش بسزایی داشته باشند.

مدیریت برنامه با دو تن از پدران فعال موسسه بود و حضور پدران و همکاری آن‌ها در این برنامه بسیار چشمگیر بود. بازی پدران و مادران با فرزندانشان، گفت‌وگوهای دسته‌جمعی و فراغتی که این تفريح برایمان داشت، این روز را خاطره‌انگیز کرد.

ساير سازمان‌هایی که در اين نشست حضور داشتند:

انجمن حمایت از بیماران اسکیزوفرنیا، موسسه کودک-سلامت و توسعه، انجمن دوستداران کودک البرز، کانون توسعه‌ی فرهنگی کودکان، سرای محله‌ی جهاد (یوسف‌آباد) منطقه‌ی عربستان دخترانه‌ی سجادیه (منطقه‌ی ۶)، سرای محله‌ی شهرآرا (خانه‌ی تسنیم)، کانون هموفیلی ایران، انجمن جهاندیدگان شاد، موسسه مهر و ماه، انجمن کوی ۱۳ آبان

در اين برنامه از طرف برخی از سازمان‌ها و نهادها، از جمله کانون توسعه‌ی فرهنگی کودکان پيشنهادهای به شرح زير داده شد:

- ۱- از کارشناسان کمتری دعوت شود و در عوض زمان بیشتری برای استفاده از نظرهایشان در اختیارشان قرار گیرد.
- ۲- گزارش سالانه همکاران موسسه به صورت جزوی در اختیار مخاطبان قرار داده شود که با فرصت بیشتری مطالعه شود و شناخت کافی از فعالیت‌های آنان به دست آید. ضمن این که نشانی، ایمیل و تلفن‌هایشان در دسترس دیگران برای همکاری‌های احتمالی قرار گیرد.
- ۳- برای مشارکت حاضران به منظور اظهار نظر و بحث و گفت‌وگو، زمان بیشتری در نظر گرفته شود.
- ۴- با توجه به ابعاد گوناگون مشکلات و مسایل خانواده شاید بهتر باشد دو یا سه موضوع برای اظهار نظر کارشناسان و بحث و گفت‌وگو درباره موضوع‌ها تعیین شود. به ویژه مشکلات روز مانند چگونگی استفاده از وسائل و شبکه‌های جدید ارتباط‌گیری (موبایل، واپر، فیسبوک و ...).
- ۵- چنانچه همایش یک روزه «روز جهانی خانواده» با مشارکت چند سازمان ترتیب داده شود، هم نتیجه‌ی تلاش‌ها بهتر خواهد بود هم زحمت موسسه عزیز مادران امروز و کوشش‌های ارزنده‌ی همه‌ی همکاران موسسه دست آورد بهتری خواهد داشت. در این همایش می‌توان هم از وجود دو یا سه متخصص به عنوان سخنران و هم میزگرد با شرکت سازمان‌های همکار و هم پرسش و پاسخ به سوالات شرکت‌کنندگان استفاده برد.

آموزشی ما تحت یک گام آموزشی شامل چهار جلسه حول یک موضوع توسط استادان صاحب‌نظر و با تجربه برگزار می‌شود و در پایان هر گام آموزشی، نظرسنجی‌ها را در اختیار والدین شرکت‌کننده قرار می‌دهیم و نظرهای آن‌ها را چه مثبت و چه منفی معیار ارزیابی کار خود قرار می‌دهیم.

در سال ۱۳۹۳ بیست کارگاه آموزشی را برگزار ساخته‌ایم و دستاوردهای این کارگاه‌ها و کلاس‌ها در پایان هر دوره طبق نظرسنجی به دست آمده بررسی و میانگین تاثیرات مثبت و مطلوب این کلاس‌ها نیز طبق محاسبات آماری به دست می‌آید و نقاط قوت و ضعف کارهایمان را به خوبی نشان می‌دهد و موجب می‌شود که در برنامه‌هایی که در آن استفاده شود. افزون بر این نظرسنجی‌ها و پیشنهادهای ارایه‌شده از سوی والدین شرکت‌کننده در کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی ما را در تالیف و نگارش کتاب‌های کوچک و قابل دسترس در پیرامون موضوع‌های مورد علاقه و پیشنهادی اولیا ما را یاری می‌ساند. مهم‌ترین دستاوردهای این کلاس‌ها در طول سال‌ها آموزش‌های نظری و عملی به اولیاء، تربیت و پرورش مادران توانمندی است که هم‌اکنون تجارت خود را با سایر مادران در میان می‌گذارند و با همدلی و همیاری و همانندیشی به یکدیگر مشاوره می‌دهند و به هم کمک می‌کنند. در روابط خانوادگی و برخورد با فرزندان و همسران خود تغییرات مطلوبی را گزارش می‌دهند.

سر لوحه‌ی کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی انجمن، این مصروف شعر حکیم ابوالقاسم فردوسی شاعر بزرگ حمامه‌سراي ایران است که می‌فرماید: «میاسای زاموختن یک زمان» و تاثیر همین مصروف، اولیای بیشتری را به سوی کلاس‌های آموزشی انجمن سوق می‌دهد.

و ۳ شعار بنیادین نیز بخشی از رسالت‌های فرهنگی، آموزشی و اجتماعی انجمن آهسته‌گامان را مشخص می‌سازد که عبارتند از :

- ۱- بیندیشیم به آن‌چه که نمی‌اندیشیم
- ۲- احترام به تفاوت‌های فردی انسان‌ها
- ۳- ضرورت تحول نگرش جامعه نسبت به افراد کم‌توان ذهنی و سایر معلولیت‌ها

گزارش برنامه‌ی گردش خانوادگی:

از مجموعه فعالیت‌هایی که به مناسبت روز جهانی خانواده داشتیم، گردشگری و حضور اعضای خانواده در طبیعت بود. این برنامه با هدف بودن اعضای خانواده در کنار هم و فراهم کردن فرصتی برای بازی و گفت‌وگو، تفريح و نهایتاً لذت مشترک، در پارک چیتگر تهران و با حضور تعدادی از خانواده‌ها برگزار شد.